

Майнека Н. М., курсант навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ

ДОСВІД США В ЗАСТОСУВАННІ НАЙВИЩОЇ МІРИ ПОКАРАННЯ – СМЕРТНОЇ КАРИ

Особливого значення покарання у виді смертної кари, набуває в світі останніх подій України, адже законодавство все більше гуманізується і цікавим моментом у цьому є сприйняття зарубіжного досвіду щодо застосування найвищої міри покарання. Досить гостро на фоні подій виглядає суперечка між прихильниками та противниками повернення до переліку покарань смертної кари, адже досвід США демонструє цікаве поєднання всіх елементів демократії та наявності смертної кари як досить поширеного виду покарання.

Сполучені Штати Америки внесли значний внесок в розвиток світової пенітенціарної ідеї та системи, та є однією з небагатьох сучасних демократичних держав, де й досі застосовується такий вид покарання як смертна кара. Тому, вважаємо за доцільне розглянути питання стосовно можливості запровадження досвіду США в системі покарань сучасної України.

На сьогодні смертна кара в США дозволена законодавством 32 штатів, а також може бути призначена федеральним урядом та військовим трибуналом. Останнім штатом, у якому відбулося скасування смертної кари став штат Меріленд (2013 р.) [1]. Тобто, особливості державного устрою країни дають можливість окремим її територіям накладати мораторій на смертну кару. Україна – унітарна держава, а тому запровадження даного покарання відбудеться на усій її території. Найважливішим аспектом при вирішенні питання застосування даного покарання демократичною країною, на нашу думку, є спосіб виконання покарання. Так, в США на сьогодні застосовують розстріл, повішення, ін'єкцію, електричний стілець та газову камеру [2]. За кримінальним законодавством України, смертний вирок приводився лише одним шляхом –розстрілом [3].

При аналізі історичних способів виконання смертної кари в Україні, ми дійшли висновку, що сучасність потребує

переосмислення та новітнього підходу до виконання смертного вироку. Так, саме ін'єкція є пріоритетним методом, хоча і вона при неправильному введенні може викликати чималі страждання засудженого.

Враховуючи історичний шлях, сучасні засади українського суспільства, вважаємо, що у випадку запровадження смертної кари знову, доцільним є вибір як способу саме у вигляді ін'єкції. Хоча, з іншого боку постає проблема її вартості. Саме відсутність належного фінансування, в майбутньому може звести нанівець усі спроби привести до належного рівня сучасну систему покарань, що закріплена у Загальній частині КК України.

Наступне, на що варто звернути увагу, це визначення категорії осіб до яких вона може застосовуватись. Відповідно, в США смертна кара може застосовуватись до дитини (найнижчий вік – 10 років штат Колорадо, Луїзіана; а в деяких штатах формально до смертної кари можна приговорити людину у будь-якому віці, а малолітня дитина – за рішенням законодавчих зборів штатів); вагітна жінка з відстрочкою виконання вироку (але такі випадки невідомі); неосудні особи з 1989 року, коли Верховним судом США було визнано, що страта неосудних осіб не є неконституційною і на початок ХХІ ст. вже було страчено близько тридцяти неосудних осіб [4, с. 25].

Стосовно України, то за радянським кримінальним законодавством, до смертної кари навпаки, не засуджували дітей, вагітних, неосудних. В цьому плані приклад США ми вважаємо за негативний та неприйнятний. Тобто, законодавцю варто прописати у нормі Загальної частини КК України категорії, до яких смертна кара не може бути застосована, виробити певні критерії її призначення, аби уникнути проблем при призначенні покарання під час судового розгляду.

Питання застосування смертної кари в США варто розглядати більш глибоко. Але, на наш погляд, саме ці фундаментальні положення відіграють велику роль та зумовлюють вже наступні питання. Щодо перейняття досвіду Америки, то тут питання однозначно вирішити не можна, адже дієвість такого виду покарання залежить від ряду чинників.

Вважаємо, що відсутність смертної кари в Україні сьогодні – важливий крок до становлення її як правової демократичної держави у світовому співтоваристві. Однак, це не означає, що досвід інших країн з цього питання не є актуальним. На наш погляд, смертна кара як покарання не несе в собі негативу. Перш за все, необхідно виробити правильний механізм її застосування, який можна почерпнути з зарубіжного досвіду, зокрема, з досвіду США.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. States With and Without the Death Penalty [Електронний ресурс] // Death Penalty Information Center. – Режим доступу : <http://www.deathpenaltyinfo.org/states-and-without-death-penalty>.
2. Descriptions of Execution Methods [Електронний ресурс] // Death Penalty Information Center. – Режим доступу : <http://www.deathpenaltyinfo.org/descriptions-execution-methods>.
3. Кримінальний кодекс УРСР, введено в дію 1 квітня 1961 року Законом УРСР від 28 грудня 1960 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KD0006.html.
4. Назаров Д. Энциклопедия смертной казни / Д. Назаров // Огонек. – 2001. – № 40. – С.24–27.

Сивопляс Ю. Ю., ад'юнкт кафедри кримінального права Національної академії внутрішніх справ

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕПРАВОМІРНУ ВИГОДУ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ США (ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ)

У науковій літературі відзначаються значні зусилля, які демонструють Сполучені Штати Америки (далі – США) в боротьбі з корупцією. Вони знаходять своє відображення як у відповідних кроках всередині країни, так і важливих міжнародних ініціативах в зазначеній галузі. У 1999 року у Вашингтоні пройшов Глобальний форум з питань боротьби з корупцією, який прийняв «Загальні рекомендації про заходи боротьби з корупцією і забезпечення чесності і невідкупності співробітників органів юстиції та безпеки» [1].